

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.144/2017/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. május 11.

Az ügy tárgya: garázdaság vétsége

Terhelt: F. J.

Első fok: Esztergomi Járásbíróság, 6.B.277/2015/30., ítélet, tárgyalás,
2016. március 31.

Másodfok: Tatabányai Törvényszék, 2.Bf.194/2016/8., végzés, nyilvános ülés,
2016. október 27.

Az indítvány előterjesztője: terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság vétsége miatt F. J. terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálvá az Esztergomi Járásbíróság 6.B.277/2015/30. számú ítéletét és a Tatabányai Törvényszék 2.Bf.194/2016/8. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] F. J. terheltet az Esztergomi Járásbíróság a 6.B.277/2015/30. számú ítéletével 2 rendbeli garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] miatt - halmazati büntetésül, mint különös visszaesőt - 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási

fokozatát börtönben határozta meg, és akként rendelkezett, hogy abból a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyúttal megszüntette az Esztergomi Járásbíróság 3.B.322/2010/8. (az ítéletben tévesen: 3.B.222/2010/8.) számú ítélete kapcsán engedélyezett feltételes szabadságot, és elrendelte az Esztergomi Járásbíróság 12.B.555/2010/12. számú ítéletével kiszabott 6 hónap - eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetés végrehajtását is.

- [2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Tatabányai Törvényszék a 2.Bf.194/2016/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a terhelt 2013. február 23-áról 24-ére virradó éjszaka D.-n, a K. Ételbárban ittas állapotban szóváltásba került volt élettársával, K.-né S. A.-val, melynek során megragadta K.-né S. A. nyakát, és karjánál fogva megrángatta, aminek következtében felborult a szék. A sértett testvére, S. Zs. felszólította a terheltet a cselekmény abbahagyására, majd miután a terhelt ennek nem tett eleget, megpróbálta a ruházatánál fogva elhúzni a terheltet, a terhelt azonban megragadta a ruházatát és többször feléje ütött. Végül S. Zs. a terheltet az utcára kitolta.
- [4] 2013. augusztus 3-án hajnali 2 óra körüli időben a terhelt ittas állapotban hazakísérte K.-né S. M.-et, aki azonban nem akarta beengedni a terheltet a lakásába, ezért egy ürügyre hivatkozással egyedül ment fel a D.-i lakásába. Miután a terhelt a ház előtt hiába várt volt élettársára, utánament, K.-né S. M. azonban nem nyitott neki ajtót. Ezért a terhelt a lépcsőházban hangosan kiabált, és az ajtón dörömbölve követelte, hogy engedjék be. A kihívott rendőrök a terheltet elküldték, a terhelt azonban kis idő múlva visszatért és folytatta a hangoskodást, míg végül 6 óra körül belerúgott a bejárati ajtóba, melynek következtében abban 41.000 forint kár keletkezett.
- [5] A terhelt mindkét cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást és riadalmat keltsen.

II.

- [6] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melynek a törvényi okát nem jelölte meg; érdemben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte.
- [7] Utalt arra, hogy ügyében már a nyomozás is felületes, hiányos és jogsértő volt, majd eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú bírósági eljárást is meg kellett ismételni, azonban - álláspontja szerint - a megismételt eljárás során is törvénysértésekre került sor. Így az eljárási bíróság - a hatályon kívül helyező végzés ellenére - semmiféle új bizonyítást nem folytatott, csupán a korábbi tárgyaláson elhangzottakat ismertetve, és vette figyelembe; szembesítéseket nem engedélyezett és a bizonyítási indítványoknak sem adott helyt.
- [8] Az indítvány szerint a bíróság törvénysértően a terhelt távollétében folytatta le az eljárást, amikor annak ellenére is megtartotta a tárgyalást, hogy a terhelt az idézését a tárgyalás napjának délutánján kapta kézhez; igazolási kérelmét pedig „lesöpörték”. Sérelmezte az indítvány azt is, hogy a bíróság - a terhelt kérelme ellenére - nem rögzítette a tárgyalás teljes hanganyagát.
- [9] A terhelt indítványához csatolt egy korábbi - 2016. május 24-i, tehát a jelen ügyben hozott jogerős határozatot megelőző keltezésű, de korábbi érkezettöbélyegzővel el nem látott - iratot is, amely megnevezése és tartalma szerint is ugyancsak felülvizsgálati indítvány; abban a terhelt - az indítvány fejléce szerint - támadott határozatként az Esztergomi Járásbíróság 3.B.322/2010/18. és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Bf.399/2011/18., illetve az Esztergomi Járásbíróság 12.B.555/2010/12. és a Tatabányai Törvényszék 1.Bf.227/2011/14. számú határozatait jelölte meg, és az azokkal kapcsolatos kifogásait tartalmazza.
- [10] A Legfőbb Ügyészség a BF.192/2017. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [11] Indokául utalt arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az

irányadó, ezért a felülvizsgálatban bizonyítás felvételére, ennek eredményeképp a bizonyítékok újraértékelésére és eltérő ténymegállapításra, majd ennek alapján eltérő jogkövetkeztetés levonására nincs törvényes lehetőség. Az irányadó tényállás alapján a terhelt bűnösségének megállapítása törvényes, és az eljáró bíróságok az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytatták le a megismételt eljárást.

- [12] Az ügyész utalt rá, hogy a terheltet a 2016. január 14-ére kitűzött tárgyalásra a bíróság szóban, szabályszerűen megidézte, majd miután az a terhelt sérülése miatt beállításra került, a 2016. február 2-i hatánapra a terheltet és a védőt szóban és telefonon is idézte a bíróság. A terhelt védője 2016. január 28-án írásban kérte az újonnan kitűzött tárgyalás elhalasztását is, azonban a csatolt orvosi dokumentációból kitűnően a terhelt nem volt fekvőbeteg, és a tárgyalás napjára vizsgálati előjegyzése sem volt; ezért a járásbíróság az igazolási kérelmet elutasította, mely végzését utóbb a másodfokú bíróság is helybenhagyta. Következésképp - az ügyészi álláspont szerint - a tárgyalás megtartására a terhelt távollétében a Be. 281. § (5) bekezdése alapján törvényesen került sor.
- [13] Végül az ügyész kifejtette, hogy az Esztergomi Járásbíróság 12.B.555/2010/12. számú ítélete jelen eljárásban nem támadható, mert a felülvizsgálati indítványt az adott ügyben kell - a Be. 419. § (2) bekezdése szerint - az első fokon eljáró bíróságnál, okának és céljának megjelölésével benyújtani.

III.

- [14] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [15] A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [16] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárási jogorvoslatokra hivatkozással vehető igénybe; a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéleti tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítványban nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]; a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 388. § (2) bekezdés, Be. 419. § (1) bekezdés].
- [17] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján - a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont d) alpontjára tekintettel - valóban felülvizsgálati ok, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. Jelen ügyben a megismételt elsőfokú eljárás során az elsőfokú bíróság négy tárgyalást tartott; ezek közül a másodikon - 2016. február 2. napján - a terhelt valóban nem volt jelen.
- [18] A Be. 240. § (3) bekezdése értelmében - főszabályként - a tárgyalás a terhelt jelenléte nélkül nem tartható meg. A fenti törvényhely azonban kifejezetten utal rá, hogy a törvény meghatározott esetekben ettől eltérően rendelkezhet. Amennyiben pedig a bíróság olyan esetben tart tárgyalást a terhelt részvétele nélkül, amikor azt a törvény kifejezetten lehetővé teszi, úgy - értelemszerűen - a fent említett eljárási szabálysértés (és egyúttal felülvizsgálati ok) nem valósul meg. Jelen esetben erről van szó.
- [19] Az iratok tartalmából kitűnik, hogy a tárgyalás első elnapolását követően a bíróság eredetileg 2016. január 14-ére tűzött ki új hatánapot, amelyre a terheltet szóban, szabályszerűen megidézte (10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 14. oldal). A terhelt - védője útján - egészségi állapotára hivatkozással 2016. január 11-én írásban kimentette magát. Ezért az eljáró bíró 2016. január 12-én a tárgyalást beállította; annak új hatánapját 2016. február 2-ára tűzte ki, és utasítást adott a beállító végzés kiadására a terhelt és védője részére. A beállító végzést a terhelt 2016. február 2-án, azaz a tárgyalás új hatánapján, a védő 2016. február 4-én, vagyis az új tárgyalás után vette kézhez.
- [20] A bíróság azonban megelőzően - 2016. január 12-én - a 16-I. sorszámmal hivatalos feljegyzés szerint a tárgyalás beállításáról és az új hatánapról rövid úton értesítette a védőt, aki „vállalta a terhelt értesítését” is. Ezután 2016. január 25-én, 21. sorszámmal a védő újabb igazolási kérelmet terjesztett elő azzal, hogy a terhelt még mindig fekvőbeteg, ezért a 2016. február 2-ára kitűzött

tárgyaláson sem tud részt venni.

- [21] A 2016. január 29-én kelt, 22-I. sorszámú hivatalos feljegyzés szerint a bíróság rövid úton tájékoztatta a védőt, miszerint a csatolt igazolásokból nem tűnik ki, hogy a terhelt fekvőbeteg lenne, ezért a tárgyalás beállítására nem kerül sor. Ezzel kapcsolatban a védő azt a tájékoztatást adta, miszerint a terhelt - közlése szerint - a tárgyalás napjára kapott vizsgálati előjegyzést, aminek igazolását beszerzi és csatolni fogja. Erre azonban nem került sor, sőt ezt követően a védő 23. sorszám alatt, 2016. február 1-jén egy olyan keresőképtelenségi igazolást csatolt, amely egyértelműen azt tartalmazza, hogy a terhelt járóbeteg, kijárhat naponta 8-12 óra között.
- [22] Ilyen előzményeket követően a 2016. február 2-ára kitűzött tárgyaláson a védő megjelent, a terhelt azonban nem. A bíróság a tárgyaláson meghozott 24-I. számú végzésével a terhelt igazolási kérelmét elutasította, majd a tárgyalást a terhelt távollétében megtartotta.
- [23] A 24-I. sorszámú végzés ellen bejelentett védői fellebbezés alapján eljárva a Tatabányai Törvényszék a 2016. március 16-án kelt 10.Beüf.78/2016/3. számú végzésével a járásbíróságnak a terhelt igazolási kérelmét elutasító végzését helybenhagyta. A járásbíróság a 2016. március 22. napján tartott tárgyaláson ismertette a terhelt távollétében tartott tárgyalás jegyzőkönyvét (28. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal).
- [24] A Be. 281. § (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy amennyiben a terhelt azonnali elővezetése [Be. 281. § (2) bekezdés] nem lehetséges, vagy az nem vezetett eredményre, a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábon lévő terhelt távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást azonban - a terhelt felmentését vagy az eljárás megszüntetését [Be. 281. § (9) bekezdés] kivéve - nem lehet befejezni. Ebben az esetben - a Be. 281. § (8) bekezdés első mondata szerint - a következő, a terhelt jelenlétében tartott tárgyaláson a terhelt távollétében felvett tárgyalás jegyzőkönyvét ismertetni kell.
- [25] Az ügy irataiból kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság maradéktalanul ennek megfelelően tartotta meg a tárgyalást.
- [26] A bíróság a 24. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán rögzítette, hogy a tárgyalás időpontjára és a terhelt lakóhelyére tekintettel az azonnali elővezetés nem lehetséges; az pedig az ügy irataiból kitűnik, de következik a terhelt által a távolmaradásának okául hivatkozottakból is, hogy a terhelt a tárgyalás napján szabadlábon volt.
- [27] Kétségtől a terhelt írásbeli idézése - csakúgy, mint a tárgyaláson jelen volt védőé - nem volt szabályszerű, mert azt csak a tárgyalás napján kézbesítették a részére. A 16-I. számú hivatalos feljegyzésből az tűnik ki, hogy szabályszerű szóbeli idézésre is csak a védő tekintetében került sor; az a tény, hogy a védő „vállalta a terhelt értesítését” az új határnapról, önmagában eljárásjogilag közömbös.
- [28] Jelentősége annak van, hogy a terhelt védelmében eljáró, meghatalmazott védő ezt követően, egészen a tárgyalás napjáig folyamatosan kapcsolatban állt a bírósággal; először újabb kimentési kérelmet nyújtott be, csatolva a terhelt által a részére átadott orvosi iratokat, majd a bíróság nemleges válaszáat követően újabb orvosi iratokat csatolt, és a vizsgálat állítólagos időpontjára vonatkozó információt is közölt a bírósággal, kifejezetten megjelölve, hogy azokat a terhelt a 2016. február 2-i tárgyaláson meg nem jelenése elháríthatatlanságának alátámasztása érdekében, a bíróságnak való továbbítása céljából adta át számára (23. sorszámú irat). A védő jelen volt a 2016. február 2-án megtartott tárgyaláson is; ezzel a terhelt hatékony védelme is biztosított volt.
- [29] Kétséget kizáróan megállapítható tehát, hogy a terhelt tudott a kérése alapján 2016. február 2-ára beállított tárgyalás helyéről és idejéről, valamint az annak kapcsán őt terhelő megjelenési kötelezettségéről is. Azt pedig, hogy távolmaradását ugyan előzetesen, de nem alapos okkal mentette ki, jogerősen elbírált az Esztergomi Járásbíróság a 6.B.277/2015/24-I., illetve a Tatabányai Törvényszék a 10.Beüf.78/2016/3. számú végzésével, ami a felülvizsgálattal nem támadható.
- [30] A Kúria hasonló joghelyzetben - a másodfokú bíróság tárgyalása és nyilvános ülése kapcsán - már

rámutatott arra, hogy az eljárási cselekmény megtarthatósága szempontjából a szabályszerű idézéssel egyenértékű, ha az ügy irataiból egyértelműen kiderül, hogy a terheltnek a tárgyalás helyéről és időpontjáról tudomása van [3/2014. BK véleménnyel módosított 1/2007. BK vélemény C. rész 10/c)-d) pont]. A másodfokú eljárásban a Be. 362. § (3) bekezdése, illetve a Be. 365. § (1) bekezdése - ugyanúgy, mint az elsőfokú eljárásban a Be. 281. § (5) bekezdése - az eljárási cselekménynek a terhelt távollétében való megtarthatóságát a szabályszerű idézéséhez köti, ezért az abban kifejtett álláspont irányadó az elsőfokú bírósági tárgyalásra is.

- [31] Jelen ügyben tehát - a Be. 281. § (5) bekezdése alapján - a törvénynek megfelelően tartotta meg a járásbíróság a 2016. február 2-ára kitűzött tárgyalást az annak helyéről, idejéről és megjelenési kötelezettségéről tudomással bíró, távolmaradását védőjén keresztül nem alapos (azaz a tárgyalási megjelenését nem kizáró) indokkal kimentő terhelt távollétében. Következésképp nem valósult meg a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont d) alpontja szerinti eljárási szabálysértés, és így a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány alaptalan.
- [32] Az utóbbi törvényhely egyébként - a súlyosítási tilalom megsértésének esetkörét kivéve - kimerítően felsorolja azokat az eljárási szabálysértéseket, melyek miatt felülvizsgálatnak helye van. Ezek: a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont b) és c) alpontja, valamint II-IV. pontja. Ezek mindegyike kizárólag bírósági szakban valósulhat meg. Így a nyomozás során elkövetett bármiféle eljárási szabálysértés miatt soha nem lehet helye felülvizsgálatnak; az ilyen legfeljebb relatív eljárási szabálysértést valósíthat meg, ami sem önmagában, sem a törvényes vád fogalmán keresztül nem esik a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott, és felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe (BH 2015.154., EBH 2013.B.31., EBH 2013.B.23., EBH 2011.2299.).
- [33] Nem felülvizsgálati ok a Be. 252. § (2) bekezdésének megsértése, azaz a tárgyalás kép- és hangfelvétellel való rögzítésének elmaradása sem; megjegyzi ugyanakkor a Kúria, hogy - a hivatkozott törvényhely szerint - annak feltétele a jogosult (így például a terhelt) arra irányuló kérelme, és a költségek előlegezése. Jelen ügyben ezek egyikére sem került sor; a terhelt csupán az ügyben tartott harmadik tárgyalási napon (2016. március 22-én) kért felvilágosítást hangfelvétel készítésének lehetőségéről, azonban ezt követően meghatalmazott védője kifejezetten akként nyilatkozott, hogy csak a tárgyalási jegyzőkönyv megküldését kéri (28. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal).
- [34] Ugyancsak nem felülvizsgálati ok a Be. 404. § (4)-(6) bekezdés rendelkezéseinek megsértése. Ugyanakkor a Kúria - a teljesség érdekében - rámutat arra, hogy e rendelkezések a megismételt eljárásban lehetővé teszik a tanúk ismételt kihallgatása helyett a korábbi vallomásukról készült jegyzőkönyv ismertetését vagy felolvasását, kivéve, ha a korábbi ítélet hatályon kívül helyezésére a megalapozatlansága folytán került sor, de akkor is csak az ítéletnek a megalapozatlansággal érintett részeiben. Kétségtelen, hogy a Tatbányai Törvényszék a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező 2.Bf.13/2015/6. számú végzésében a hatályon kívül helyezés okaként a Be. 375. § (1) bekezdése (relatív eljárási szabálysértés) mellett a Be. 376. § (1) bekezdését (megalapozatlanság) is felhívta, azonban a végzés indokolásából egyértelmű, hogy a hatályon kívül helyezésre kizárólag eljárásjogi okból - a Be. 287. § (3) bekezdésének megsértése miatt - került sor. A törvényszék okfejtése szerint annak folytán vált a korábbi elsőfokú ítélet megalapozatlanná, hogy - a tárgyalási időköz megsértése okán - az ügyben tartott első tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát a másodfokú eljárásban ki kellett rekeszteni; azonban a korábbi elsőfokú ítéletben megállapított tényállás megalapozatlanságát - más okból - a hatályon kívül helyező végzés nem állapította meg. Ezért semmi akadálya nem volt a megismételt eljárásban a Be. 404. § (4) bekezdése alkalmazásának.
- [35] Az indítvány azon részében pedig, amelyben - a fentiekkel összefüggésben - a szembesítések elmaradását és bizonyítási indítványok elutasítását, ennek következtében pedig a tényállás megalapozatlanságát sérelmezte, a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás támadásának a Be. 423. § (1) bekezdésében előírt tilalmába ütközik.
- [36] Végül utal arra a Kúria, hogy felülvizsgálatnak a Be. 416. § (1) bekezdése alapján a bíróság

(konkrét) jogerős ügydöntő határozata ellen van helye, amelyet - a Be. 419. § (2) bekezdés első mondata szerint az első fokon eljáró bíróságnál kell - ügyhöz kötötten - előterjeszteni. Ezért jelen ügyben - a támadott határozat elleni indítványban - nem sérrelmezhető más jogerős ítélet, akkor sem, ha a más ügydöntő határozatokkal kiszabott büntetések végrehajtását az indítvánnyal támadott ítélet érinti.

- [37] A kifejtettek alapján a Kúria a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványnak nem adott helyet, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértést nem észlelt, a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [38] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [39] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. május 11.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ